

**przemysł wydobywczy:
błogosławieństwo czy przekleństwo?**

Skutki finansowania przemysłu wydobywczego przez Europejski Bank Inwestycyjny

Europejski Bank Inwestycyjny (EIB), jedna z instytucji finansowych Unii Europejskiej, jest największą (w kategoriach rocznych kwot udzielanych kredytów) międzynarodową instytucją finansową.

pierwszy krok na drodze do stawienia czoła zmianom klimatycznym – Unia Europejska powinna powstrzymać subsydia EIB dla inwestycji związanych z wydobyciem paliw kopalnych

Z inwestycjami wartymi 53 miliardy rocznie, portfel pożyczek EIB jest obecnie dwukrotnie większy niż portfel pożyczek grupy Banku Światowego. EIB przeznacza około 8 miliardów euro na projekty poza granicami UE. Wziąwszy pod uwagę rozmiar instytucji oraz fakt, że jej działania mają być zgodne z polityką UE, EIB jest kluczowym czynnikiem kształtującym główne inwestycje w sektorze energetycznym i przemyśle wydobywczym.

W ciągu ostatnich pięciu lat roczne pożyczki EIB dla sektora energetycznego wyniosły 3,3 miliarda euro, a w planach banku jest dalsze zwiększanie poziomu inwestycji.

W krajach poza UE większość projektów finansowanych przez EIB również związana jest z sektorem energetycznym (w 2006 roku - 1 miliard euro).

Zarząd EIB podjął pierwszy istotny krok w 2004 roku, kiedy zdecydowano, że w okresie 2008-2010 inwestycje w odnawialne źródła energii mają wzrosnąć do poziomu 50% wszystkich finansowanych przez bank nowych zasobów elektryczności. Ta decyzja nie wystarcza jednak, aby sprostać rosnącej potrzebie stawienia czoła zmianom klimatycznym, bowiem EIB wciąż angażuje się w finansowanie ogromnych projektów związanych z paliwami kopalnymi. Do takich projektów należy budowa rurociągów i gazociągów oraz elektrowni węglowych.

Pigmejka z dzieckiem, Kamerun.
© F. Castell

Pigmeje z Kamerunu.
© F. Castell

© Ced/Foe Cameroon

rurociąg Czad-Kamerun

W lipcu 2000 roku EIB udzielił kredytu wysokości 144 milionów euro projektowi budowy rurociągu Czad-Kamerun. Decyzja ta zapadła miesiąc po tym, jak Bank Światowy potwierdził swoje wsparcie finansowe dla tego samego projektu. EIB argumentował, że projekt zapewni „zyski, które będą przeznaczone na zmniejszenie ubóstwa i przyczynią się do wzrostu gospodarczego [regionu]” oraz „stworzy warunki dla długotrwałej stabilizacji politycznej”. EIB stwierdził również, że projekt ten uwzględni „zastosowanie środków ostrożności w kwestiach społecznych i związanych z ochroną środowiska”, a zatem pozostaje w zgodzie z Rezolucją Parlamentu Europejskiego, która „usiłnie zaleca, aby EIB nie finansował projektów objętych Konwencją z Lome, chyba że uwzględniają one aspekty społeczne i ekologiczne”.

Pomimo nie mających precedensu starań EIB i grupy Banku Światowego, obie instytucje nie zdołały dotrzymać swoich obietnic. Sytuacja społeczna i stan środowiska naturalnego w Czadzie nie poprawiły się. Istnieją wręcz dowody (co znajduje odzwierciedlenie w niektórych oświadczeniach i oficjalnych raportach Banku Światowego), że owa sytuacja uległa pogorszeniu. Projekt zdaje się napędzać przemoc, zubażać ludność mieszkającą w pobliżu pól naftowych i wzdłuż rurociągu, przyczyniać się do zwiększenia presji na tubylców i stwarzać nowe problemy ekologiczne. Ron Rogal, główny manager ExxonMobil w Czadzie, przyznał w styczniu 2007 roku, że: „Nie powinniśmy byli nigdy nazywać tego projektu ‘rozwojowym’”. ExxonMobil, główne konsorcjum naftowe wspierające projekt rurociągu i największa spółka naftowa na świecie, nadal odnotowuje rekordowe zyski.

**„Obiecali nam pracę,
a zabrali nam wszystko.
Zabrali naszą ziemię.
Zabrali nasz las.
Zabrali naszą wodę.”**

wypowiedź Sama Bailie z Kamerunu
na temat rurociągu.

INWESTYCJE	MIĘDZYNARODOWE INSTYTUCJE FINANSOWE	NAPĘDZANIE PRZEMOCY GLOBALNE	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	
			EIB	ROPA NAFTOWA / WĘGIEL

elektrownia węglowa duisburg-walsum

W listopadzie 2006 roku EIB zaaprobowala pożyczkę wysokości 410 milionów euro na projekt budowy elektrowni węglowej o mocy 750MW w Duisburg-Walsum w Niemczech. Elektrownia ma zacząć działać na początku 2010 roku. Przewidywane emisje CO2 mają wynosić około 4,4 miliona ton rocznie. Jest to więcej niż roczna emisja CO2 w Paragwaju, kraju liczącym sześć milionów mieszkańców.

Wspierając projekty takie jak rurociąg Czad-Karmerun lub elektrownia węglowa Duisburg-Walsum, EIB w dalszym ciągu subsydiuje inwestycje związane z paliwami kopalnymi, zarówno w EU jak i poza nią. Aby w pełni poprzeć program UE w kwestii zmian klimatu EIB powinien ustanowić te same cele inwestycyjne, promujące odnawialne źródła energii i energooszczędność poza granicami UE na okres 2008-2010. Jednocześnie EIB powinien zaprzestać inwestycji związanych z paliwami kopalnymi najpóźniej do końca pierwszego okresu zobowiązań protokołu z Kioto, tj. w 2012 roku.

Aby ta zmiana mogła się dokonać, kraje członkowskie UE muszą zacząć odgrywać bardziej aktywną rolę w kształtowaniu polityki energetycznej EIB. Bank w pełni pozostaje w posiadaniu i pod kontrolą państw członkowskich UE, które są również reprezentowane w zarządzie EIB, zwykle poprzez ministrów finansów poszczególnych krajów.

nasze żądania:

- Do roku 2012 EIB powinien całkowicie zaniechać udzielania kredytów na projekty związane z paliwami kopalnymi, zarówno w UE, jak i poza jej granicami, a zamiast tego powinien w znaczący sposób zwiększać swoje wsparcie dla odnawialnych źródeł energii i energooszczędności.
- Aż do czasu całkowitego zaniechania projektów związanych z paliwami kopalnymi, EIB powinien ujawnić wszystkie bezpośrednie jak również pośrednie emisje CO2, których źródłem są finansowane przez bank projekty związane z sektorem energetycznym i wydobywczym.

co możesz zrobić

- Możesz skontaktować się ze swoim krajowym przedstawicielem w zarządzie EIB i zażądać aby bank zaniechał inwestycji w sektorze paliw kopalnych (w sprawie kontaktu zobacz: www.eib.org/about/structure/governing_Bodies/board_of_directors).
- Możesz poruszyć kwestię subsydiowania przez EIB projektów związanych z sektorem paliw kopalnych z pieniędzy unijnych podatników pisząc listy do redakcji prasy lokalnej i gazet o zasięgu krajowym.

źródła informacji: EIB Factsheets: www.bankwatch.org/guide/eibank/ | The Chad-Cameroon Oil & Pipeline Project: A project non-completion report, April 2007 | Environmental Defense, Center for Environment and Development, Chadian Association for the Promotion and Defense of Human Rights www.environmentaldefense.org/documents/6282_ChadCameroon-Non-Completion.pdf

wydobywanie węgla brunatnego, Niemcy.
© dreamstime

produkcja energii z węgla brunatnego, Niemcy.
© dreamstime

produkcja energii i wydobywanie węgla brunatnego, Niemcy.
© dreamstime

Niniejsza broszura została wydana dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej. Za treści zawarte w niniejszej broszurze odpowiadają wyłącznie organizacje: Friends of the Earth Europe, Friends of the Earth Netherlands, Friends of the Earth France, CEE Bankwatch. Pod żadnym pozorem nie należy ich utożsamiać ze stanowiskiem Unii Europejskiej.